

Rekordni gubici naftnih tvrtki u recesijskoj 2020. godini

ŠTO I KAKO DALJE?

dr. sc.
Gordana Sekulić
dipl. oec.

Globalna recesija u 2020. godini izazvana pandemijom COVID-19 i praćena ograničenjima kretanja i smanjenjem prometa (posebice zračnog) utjecala je na pad aktivnosti naftno-plinskih tvrtki uz velike gubitke u poslovanju. Pri tome su i u takvim uvjetima investicije bile respektabilne, što pokazuje stratešku usmjerenost na razvoj projekata koji će osigurati diverzifikaciju energetskeg portfelja s rastućim udjelom obnovljivih izvora. Da je to obećavajuća strategija, potvrđuju nešto bolji rezultati poslovanja elektroenergetskih tvrtki koje već imaju značajne udjele obnovljivih izvora u proizvodnji električne energije.

GLOBALNI OKVIR POSLOVANJA U 2020.

Pojava i globalno širenje pandemije COVID-19 tijekom 2020. izazvali su tektonski poremećaj u gospodarstvu, uz pad bruto domaćeg proizvoda za 4,3% u odnosu na 2019. godinu. Taj je pad bio snažniji u naprednim gospodarstvima kao što su Sjedinjene Američke Države, Eurozona i Japan (za 5,4%) od onoga u državama s rastućim tržištima i gospodarstvima (za 2,6%), u koje se ubraja i Hrvatska, ali čiji je BDP smanjen za čak 8,4%. [1, 2]

Pad BDP-a u 27 zemalja Europske unije (EU27) iznosio je 6,3%. [3] Volumen svjetske trgovine smanjen je za 9,5%, a cijene nafte bile su niže za 33,7%, što je uz pad potrošnje naftnih proizvoda dodatni otežavajući izazov za naftno-plinske tvrtke.

Potrošnja nafte od 92,2 milijuna bbl/d značila je njezin pad za 9%. Procjenjuje se da je potrošnja električne energije pala za 2%, uz rast proizvodnje iz obnovljivih izvora (vodne snage, vjetar, Sunce) za 7%, ali uz pad iz termoelektrana na ugljen (za 5%) i plin (za 2%) i nuklearnih elektrana za 4%. [4, 5]

FINANCIJSKI SLOMOVI U ENERGETSKIM TVRTKAMA

Zdravstveno-gospodarska kriza odrazila se i na financijske rezultate poslovanja energetskih tvrtki, a posebno negativno na naftno-plinske.

U analizi su stoga obuhvaćene velike globalne naftno-plinske tvrtke: britansko-nizozemski Royal Dutch Shell (Shell), britanski British Petroleum (BP), ruski Rosneft, norveški Equinor i potom srednje velike tvrtke kao što su poljski PKN Orlen i mađarski MOL te hrvatske naftne tvrtke INA i Jadranski naftovod (JANAF). Uz to, analizirane su i neke velike globalne elektroenergetske tvrtke: francuski EdF i španjolska Iberdrola te srednje velika tvrtka, danski Ørsted (tablica 1).

Ukupan prihod, kao generalni pokazatelj poduzetničkog potencijala, značajno je više smanjen u naftno-plinskim nego u elektroenergetskim tvrtkama zbog njihove veće osjetljivosti na pad prometa, posebice zračnog, cestovnog i dr., a osobito zbog snižavanja cijena nafte, ali i procesa supstitucije fosilnih nisko(ne)ugljičnim gorivima. Pri tome

**CIJELI ČLANAK
PROČITAJTE U TISKANOM
IZDANJU ČASOPISA**